

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

2.Mf.31.257/2022/4.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a dr. Farkas-Kolyvek Éva ügyvéd (cím16) által képviselt **Felperes1** (cím2) felperesnek – az Oppenheim Ügyvédi Iroda (cím15; ügyintéző: dr. Cselédi Zsolt ügyvéd) által képviselt **Alperes1** (cím3) alperes ellen munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei tárgyában indult perében a Budapest Környéki Törvényszék 24.M.70.703/2020/76. számú ítéletével szemben az alperes által 79. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részében megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja. Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forint + áfa együttes első- és másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 631.968 (hatszázharmincegyezer-kilencszázhatvannyolc) forint elsőfokú, továbbá a 842.624 (nyolcszáznegyvenkétezer-hatszázhuszonnégy) forint fellebbezési illetéket, illetve az eljárás során keletkezett 320.088 (háromszázhuszezer-nyolcvannyolc) forint szakértői költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság határozata és az általa megállapított tényállás

[1] A Budapest Környéki Törvényszék a megismételt elsőfokú eljárásban, a 2022. szeptember 12. napján hozott 24.M.70.703/2020/76. számú ítéletével a munkaviszony

jogellenes megszüntetésére tekintettel helyreállította a felperes munkaviszonyát és elmaradt munkabér címén 2.389.524 forint megfizetésére kötelezte az alperest. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az elsőfokú bíróság a felperest kötelezte az alperes javára 15.000 forint + áfa másodfokú perköltség megfizetésére, egyebekben akként rendelkezett, hogy a felek maguk viselik a költségeiket. Az elsőfokú bíróság a pernyerteség arányára figyelemmel rendelkezett az eljárási illeték és az eljárási költségek viselése tárgyában.

[2] Az elsőfokú bíróság a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 8.Mf.20.304/2019/6. számú végzésére is figyelemmel az alábbiakat állapította meg. A felperes 2015. november 9-től állt munkaviszonyban az alperessel, 2017. május 1-jétől kereskedelmi, területi és biztosítási munkatárs munkakörben heti 11 óra munkaidőben, kötetlen munkarendben. A munkaszerződés szerint a munkavégzés helye az alperes Közép-magyarországi üzleti egysége volt. A munkaszerződés tartalmazta, hogy a felperes a feladatait szokásosan a munkáltató telephelyén kívül végzi, a kapott ügyféllistában megjelölt lakcímek felkeresésével és a felek által egyeztetett időpontban, illetve helyen köteles elszámolás és oktatás céljából megjeleni.

[3] A felperes a munkaviszonya időtartama alatt városnéven lakott, az ügyfélköre is ezen a településen volt. Hetente egyszer elszámolás céljából, ezen kívül havi átlagban egy-két alkalommal oktatás, illetve értekezlet céljából kellett az alperes városnévln található irodájában megjeleni, ami az útvonaltól függően a felperes lakóhelyétől 7-12 km távolságra volt.

[4] A felperes házastársa tanú2 2008. július 30-án súlyos közúti balesetet szenvedett el, a bal lábát combtőben amputálták, emiatt 80 %-os össz-szervezeti egészségkárosodása alakult ki. Helyzetváltoztatásra csak két könyökmankó használatával képes, mindennapi tevékenységeiben, így az öltözködésben, tisztálkodásban, étkezésben segítségre szorul. A baleset óta előre nem látható időpontokban lázzal, hidegrázással járó állapot alakul ki nála. A Pest Megyei Kormányhivatal városnévi Járási Hivatala 2015. február 10-től a felperes részére házastársa ellátására figyelemmel ápolási díjat állapított meg.

[5] 2017. október 20-án tanú4 kereskedelmi vezető megbeszélést kezdeményezett a felperessel, mivel a felperes és közvetlen felettese tanú1 között személyes konfliktus volt. A kereskedelmi vezető azt ajánlotta a felperes számára, hogy a Budapest XVIII. kerületben lévő ügynökséghez helyezik át. A felperes ekkor jelezte, hogy a férje ápolása miatt ez számára aránytalan sérelemmel járna és nem elfogadható. Ezt követően a felperes 2017. október 24. és november 25. között keresőképtelen volt. Keresőképesé válását követően sem vette fel a munkát, az alperes által felajánlott másik, Budapest XX. kerület, cím17. szám alatti irodában sem. A felek között több alkalommal volt személyes és írásbeli egyeztetés. A 2017. december 1-jén zajlott megbeszélésről jegyzőkönyv készült. Ekkor az alperes azt közölte, hogy a felperes ügyfélköre nem változik, kizárólag a vezető, vagyis a közvetlen felettese személye és az elszámolási hely változik oly módon, hogy a felperesnek az városnévli iroda helyett a Budapest XX. kerület, cím17. szám alatti telephelyen kell elszámolnia, továbbá értekezleten

és képzésen megjelennie. A felperes továbbra is úgy nyilatkozott, hogy ezekkel a feltételekkel nem veszi fel a munkát.

[6] Ezt követően az alperes a 2017. december 4-i levélben felszólította a felperest, hogy legkésőbb december 11-ig vegye fel a munkát és jelenjen meg az városnévli irodában. A felperes a megadott helyen megjelent, az ekkor készült jegyzőkönyv szerint továbbra is úgy nyilatkozott, hogy védett munkavállalóként csak a hozzájárulásával kötelezhető más helységben történő munkavégzésre. Az alperes által ajánlott feltételekkel továbbra sem kívánt munkát végezni.

[7] Ezt követően az alperes a 2017. december 19-én kelt azonnali hatályú felmondással, az Mt. 78. § (1) bekezdésére, 8. § (1) bekezdésére és 52. § (1) bekezdés a)-c) pontjaira hivatkozva, megszüntette a felperes munkaviszonyát. Az indokolásban arra hivatkozott, hogy a felperes 2017. november 25-étől keresőképes, a munkáltató több alkalommal szóban és írásban is felszólította, a kijelölt ügynökségen vegye fel a munkát, illetve jelenjen meg az városnévli irodában. A felperes megjelent, azonban nem vette fel a munkát, nem kívánt eleget tenni a munkavégzési kötelezettségének a munkáltató által kijelölt ügynökségen. Az alperes mindezt a munkaviszonyból eredő, lényeges kötelezettség szándékos megszegéseként értékelte.

[8] Az elsőfokú bíróság megállapította, az alperes eljárása nem minősült jogszabálysértőnek amiatt, hogy a munkavégzési helyként megjelölt földrajzi egységen belül egy másik telephelyen kívánta foglalkoztatni a felperest. Erről munkáltatóként jogosult volt egyoldalúan, vagyis közös megegyezés hiányában dönteni, mivel az elszámolási hely megváltoztatása nem igényelte a munkaszerződés módosítását. Önmagában emiatt tehát nem minősült jogellenesnek az azonnali hatályú felmondás.

[9] A felperes a keresetében az elszámolási hely megváltoztatásával kapcsolatban aránytalan sérelemre is hivatkozott, ezért az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy milyen okokból került sor a felperes részére új elszámolási hely kijelölésére és ez aránytalan sérelmet okozott-e a számára. A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 78. § (1) bekezdés a) és b) pontjaira hivatkozva kifejtette, hogy az alperes az azonnali hatályú felmondást kötelezettségszegésre alapította. Ezért az alperesnek három együttes jogszabályi feltétel fennállását kellett igazolnia, vagyis azt, hogy a munkaviszony megszüntetésére a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettség szándékos vagy súlyosan gondatlan és jelentős mértékű megszegése okán került sor.

[10] A felperes munkaszerződése szerint a munkavégzési helye az alperes Középmagyarországi üzleti egysége volt. Az elszámolási hely e földrajzi egységen belül történő megváltoztatására irányuló munkáltatói döntés nem minősült a szerződéses munkahelytől eltérő foglalkoztatásnak, ezért nem volt alapos a felperes Mt. 53. § (3) bekezdés c) pontjára alapított hivatkozása, a hozzátartozója gondozása miatti védetség körében.

[11] Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a munkáltató joga nem korlátlan a munkavégzési hely adott földrajzi egységen belül történő megváltoztatása tekintetében. Az intézkedésnek ugyanis meg kell felelnie az Mt. 6. § (3) bekezdésében rögzített magatartási alapelveknek. Eszerint a munkáltató köteles a munkavállaló érdekeit a méltányos mérlegelés alapján figyelembe venni, a teljesítés módjának egyoldalú meghatározása nem okozhat aránytalan sérelmet számára. A perben tehát azt kellett tisztázni, hogy milyen munkáltatói érdeket szolgált az egyoldalú alperesi intézkedés, az nem okozott-e nagyobb sérelmet a felperesnek, mint amilyen sérelmet az alperes szenvedett volna el azzal, amennyiben nem kerül sor az intézkedésre, vagyis nem gyakorolja az utasításadás jogát. Mindezzel kapcsolatban az alperest terhelte a munkáltatói érdek bizonyítása, a felperest pedig az aránytalan sérelemmel kapcsolatos kereseti állítása igazolása.

[12] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint nem vitathatóan alapvető érdeke a munkáltatónak a kiegyensúlyozott munkavégzés, ennek részeként az, hogy a munkavállalók feletteseikkel megfelelően együttműködjenek. Ezért az ezzel összefüggő konfliktusok elhárítása érdekében tett intézkedés nem vitatható. A konkrét esetben az alperes az elszámolási hely megváltoztatására vonatkozó döntését azzal indokolta, hogy a felperes és a csoportvezetője tanúl közötti személyes konfliktus a csoporton belül feszültséget okozott, amelyet csak a felperes Budapestre történő áthelyezésével tudtak megoldani. Az elsőfokú bíróság ezt az alperesi hivatkozást nem találta bizonyítottnak. A felperes elismerte, voltak konfliktusai a közvetlen felettesével, azonban az is megállapítható volt, hogy e feszültségnek nem a felperes volt a kizárólagos oka. Az ezzel kapcsolatos tényeket tanú6 tanúvallomása alátámasztotta, aki szerint a felperes egy csendes, alázatos, segítőkész személy, akitől nem lehetett hangos szót hallani. A tanú feszült viszonyt sem tapasztalt a felperes és csoportvezetője között, a csoportban kialakult problémákat pedig nem a felperes, hanem a csoportvezető személyében látta, aki miatt több munkavállaló is távozott az alperestől. tanú6 azt az alperesi állítást sem támasztotta alá, hogy a felperes a vezetői döntésekkel kapcsolatban többek előtt nyilvánított véleményt, ezzel szemben azt előadta, a felperes távozása után sem változott meg a csoportban a hangulat.

[13] Az elsőfokú bíróság tanú6 tanúvallomását hitelesnek találta, azt az alperes sem vonta kétségbe. tanúl a tanúvallomásában egyetlen konkrét konfliktushelyzetet tudott megjelölni és nem tudott választ adni arra, hogy a felperes milyen magatartásával kérdőjelezte meg a vezetői jogosultságait, kvalitásait. Az a körülmény pedig nem volt egyedi, hogy valamely munkavállalót nem értek el telefonon, mivel később visszahívták egymást és ez nemcsak a felperes esetében fordult elő. tanú4 kereskedelmi vezető tanúvallomásában szintén nem tudott konkrétumokat mondani, csupán azt erősítette meg, hogy a felperes és a csoportvezető jelzései alapján tudomása volt a kettejük közötti problémás viszonyról. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, nem nyert bizonyítást, hogy kizárólag a felperes okozta a közte és a csoportvezető közötti problémákat, a csoporton belüli diszharmónia a felperes távozásával sem szűnt meg. Ebből következően az alperes a felperesi elszámolási hely megváltoztatásához kapcsolódó „alapos munkáltatói érdeket” nem bizonyította.

[14] Ezzel szemben a felperes bizonyította, hogy az elszámolási hely megváltoztatása számára aránytalan sérelemmel járt volna a házastársa állapotára, ellátására figyelemmel. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes okiratokkal, továbbá tanú2 tanúvallomásával igazolta a házastársa fokozott ápolást igénylő, súlyosan fogyatékos személy, aki a mozgásában jelentősen korlátozott. A perben kirendelt igazságügyi orvosszakértő objektív orvosi adatok hiányában kétséget kizáróan nem tudta megállapítani a felperes által állított, rendszertelenül jelentkező lázas, hidegrázásos állapotok okát és lefolyását, továbbá magát a tényt, hogy ezek az epizódok időnként jelentkeztek. tanú2 tanúvallomása, a becsatolt házi orvosi iratok és az egészségkárosodásra vonatkozó elsőfokú orvosi vélemény azonban egyértelműen alátámasztották ezen állapotok bekövetkezését és lezajlását. Az igazságügyi orvosszakértő a testhőmérséklet extrém mértékű emelkedése esetén nem zárta ki, hogy súlyosabb állapot is kialakulhat. tanú2 esetében a vallomása alapján megállapítható volt, ilyen lázas periódusos során már több alkalommal is elesett. Emiatt az elsőfokú bíróság célszerűnek találta, hogy a felperes a házastársa mellett legyen az ilyen állapotok kialakulásakor, ezért lényeges, mennyi idő alatt ér haza. Az alperes az útvonaltervező használatával maga mutatta ki a perben, hogy a felperes számára az utazás a korábbi elszámolási helyhez képest legalább kétszeres időt vett volna igénybe, ami a budapesti forgalmi helyzet ismeretében ennél több is lehet.

[15] Az előbbiekre tekintettel az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az alperes az elszámolási hely megváltoztatásával nem tartotta be a méltányos mérlegelés követelményét és elfogadható munkáltatói érdeket nem tudott igazolni. Az intézkedés aránytalan sérelmet okozott volna a felperesnek, aki ezért alappal tagadta meg a munkáltató utasítását. Ebből következően az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott valamennyi konjunktív feltétel nem állt fenn, tehát az azonnali hatályú felmondás jogellenesnek minősült.

[16] A felperes elsődleges keresetében a jogellenesség megállapítása esetére a munkaviszonya helyreállítását kérte az Mt. 83. § (1) bekezdés a) pontjára hivatkozva. Ezért az elsőfokú bíróság szükségesnek találta a kereseti kérelem egyenlő bánásmód megsértésével összefüggő része érdemi vizsgálatát is az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 7. § (1) bekezdés, 8. §, 19. § (1), (2) bekezdése alapján.

[17] Nem találta alaposnak a keresetet azzal összefüggésben, hogy a felperest roma származása miatt érte hátrányos megkülönböztetés, mivel a felperes az eljárás során közölte, sem ő, sem házastársa nem roma származásúak és soha nem fordult elő, hogy a munkáltató részéről bárki a felperes és házastársa vezetéknévéről roma származásra következtetett, vagy erre utalt volna.

[18] Az elsőfokú bíróság az átsugárzó diszkriminációt azonban alaposnak találta a felperes házastársának fogyatékoságára tekintettel. Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) C-303/06 számú ügyben (Coleman ügy) hozott ítéletet tekintette irányadónak. Az EUB a hivatkozott határozatban kifejtette, hogy a közvetlen hátrányos megkülönböztetés tilalma nem korlátozódik a munkavállaló fogyatékoságára. Az

megvalósul, amennyiben bizonyítást nyer, hogy a munkavállalóval szembeni kedvezőtlen bánásmód az érintett munkavállaló gyermekének a fogyatékoságán alapul, akinek az állapota szükségessé teszi a folyamatos gondozást, amelyet a munkavállaló maga végez. A közvetlen hátrányos megkülönböztetés megvalósul függetlenül attól, hogy nem a sérelmet szenvedő fél rendelkezik az uniós jog által védelemben részesített tulajdonsággal.

[19] Átsugárzó diszkriminációnak minősül, ha az eljárást indító fél a hátrányos megkülönböztetést a védett tulajdonsággal rendelkező, vele közvetlen baráti vagy rokoni kapcsolatban lévő személy okán szenved el. Ezt a jogértelmezést támasztja alá az Egyenlő Bánásmód Hatóság Tanácsadó Testületének az egyéb helyzet meghatározásával kapcsolatban kiadott 288/2/2010. (IV. 9.) TT. számú állásfoglalása is. Ebben a hatóság kiemelte, hogy az eljárást indító fél a védelmet ilyen esetben nem az egyéb helyzet, hanem az eredeti védett tulajdonság alapján igényelheti. Jelen perben a felperes tartalmát tekintve a házastársa fogyatékoságára hivatkozott, amely az Ebktv. 8. § g) pontjában önállóan megjelölt védett tulajdonságnak minősül. A fogyatékoság esetében ugyanakkor teljesülnek az egyéb helyzet törvényi fogalmának feltételei, hiszen az az egyén személyisége lényegi vonásához tartozik, az egyént egy sérülékeny társadalmi csoporthoz kapcsolja. Mindezek alapján a felperes tekintetében az egyenlő bánásmód sérelme érdemben vizsgálható volt a házastársa fogyatékoságára tekintettel.

[20] A védett tulajdonság tehát a felperes házastársának fogyatékosága volt. A munkaviszony azonnali hatállyal történt megszüntetése egyértelműen hátrányt jelentett a felperesnek. Tekintettel arra, hogy az alperes arra nem hivatkozott, hogy az egyenlő bánásmód követelményét nem volt köteles megtartani, azt kellett vizsgálni, volt-e összefüggés a felperes áthelyezése, illetve jogviszonyának megszüntetése és az általa állított védett tulajdonság között.

[21] tanú4 tanúvallomásaiban azt állította, semmilyen összefüggés nem volt a felperes munkaviszonyának megszüntetése és a házastársa fogyatékos állapota között. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint azonban a per egyéb adatai a tanú vallomását nem támasztották alá. Az alperes ugyanis nem járt el körültekintően a felperes elszámolási helye megváltoztatása körében; egyrészt erre nem volt alapos indoka, másrészt pedig nem vette figyelembe a felperes következetes hivatkozását a házastársa ápolásával kapcsolatban. tanú4 azt állította, hogy 2017 októberében szerzett tudomást a felperes házastársának állapotáról, emiatt el is vetették a Budapest, XVIII. kerületi ügynökséghez való áthelyezés kérdését. Arra azonban nem volt adat, hogy ennek ellenére az alperes új ajánlatként, miért egy XX. kerületi desztinációt ajánlott a felperesnek, holott a felperes továbbra is hivatkozott az aránytalan sérelemre, amit a házastársa alperesi vezérigazgatóhoz írt levele is megerősített. Az elsőfokú bíróság bizonyítottan tekintette, hogy a felperes és közvetlen felettese közötti konfliktus feloldására a vezetőváltás úgy is megoldható lett volna, ha a felperes az városnévli elszámolási helyen marad. Az alperes azonban nem adott elfogadható indokot arra, miért nem ezt a megoldást választotta.

[22] Az alperes tehát a személyes körülményei megfelelő feltárása nélkül utasította a felperest a budapesti munkavégzési helyen való megjelenésre, amit a felperes a fogyatékkal élő férje ápolása miatt jogszerűen tagadott meg. Az alperes ennek következményeként, átsugárzó diszkrimináció útján, vagyis jogellenesen szüntette meg a felperes munkaviszonyát, hiszen a vele szembeni kedvezőtlen bánásmód a házastársa fogyatékoságán alapult. Az elsőfokú bíróság nem találta szükségesnek összehasonlítható helyzetben lévő csoport vizsgálatát, hiszen a felperesen kívül más személy áthelyezésére ekkor nem került sor.

[23] Tekintettel arra, hogy az alperes az egyenlő bánásmód megsértésével szüntette meg a felperes munkaviszonyát, az Mt. 83. § (1) bekezdése alapján a munkaviszony helyreállításának volt helye. Az elsőfokú bíróság az Mt. 83. § (2), (3) bekezdése alapján rendelkezett az elmaradt munkabér megfizetéséről. Az azonnali hatályú felmondás kibocsátásától a 2021. március 18-ig az Mt. 286. § (1), (3) és (4) bekezdése alkalmazásával elévültnek találta a felperes igényét. A 2018. március 18. és 2022. szeptember 12-e, vagyis az elsőfokú ítélet meghozatala napjáig terjedő időszakra 44.400 forintos havi távolléti díj alapján marasztalta az alperest. Az ápolási díj, továbbá a családi gazdasági társaság ügyvezetői tisztsége ellátásáért kapott jövedelme nem volt levonandó, mivel ezt a munkaviszonya fennállása alatt is megkapta. A gazdasági társaság bevételei pedig nem a felperes személyes bevételei voltak, tehát ezek figyelembevételére nem volt lehetőség. A felperes okiratokkal igazolta, hogy próbált elhelyezkedni és álláskeresőként is regisztráltatta magát. Egyéb konkrét, a kárenyhítési kötelezettség megsértését megalapozó körülményt az alperes nem bizonyított.

[24] Az elsőfokú bíróság elévülésre hivatkozva elutasította a felperes 10.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére irányuló keresetét is, mivel azt 2021. március 18-án terjesztette elő, az elévülési idő azonban 2020. december 21-én eltelt. Annak megszakadását, nyugvását megalapozó körülményeket a felperes nem bizonyított.

[25] Az elsőfokú bíróság határozata indokolásában kitért az alperes által előterjesztett eljárási kifogás kérdésére is. A szakértő kirendelésére a Pp. 177. § (1) bekezdése alapján került sor, azt maga az alperes is szükségesnek találta az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozatai szerint. A szakértő által vizsgálandó kérdés releváns volt a per eldöntése szempontjából, a felperes házastársa egészségi állapotával kapcsolatos kérdések szakkérdésnek minősültek. A szakértő kirendelésére felperesi indítványra került sor, a kirendelő végzés pedig a felek nyilatkozatait a szükséges terjedelemben tartalmazta.

[26] Az elsőfokú bíróság a pernyertesség- pervesztesség arányát 50-50%-ban határozta meg és a másodfokú határozatban megállapított perköltség kivételével úgy rendelkezett, hogy a felek maguk viselik a perköltségeiket.

Az alperes fellebbezése

[27] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte. Másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára történő utasítására irányult. Vitatta továbbá az elsőfokú perköltség összegét is.

[28] Fellebbezésében előadta, az elszámolási hely megváltoztatásával a felperes utazási ideje nem növekedett volna meg aránytalanul. Lehetséges, hogy az utazási idő kétszeresére nőtt, de magát a konkrét időtartamot nem vizsgálta az elsőfokú bíróság, ezért megtévesztő a megállapítása és az ebből levont következtetése is helytelen. A felperes utazási ideje ugyanis 10-15 perccel nőtt volna alkalmanként, ami budapesti és Budapest környéki forgalmi viszonyok esetében elhanyagolhatónak minősül.

[29] Az elsőfokú bíróság a felperesi érdeksérelem tekintetében is téves megállapításokat tett és emiatt téves következtetésekre jutott. Az alperesnek ugyanis nem volt tudomása a felperes házastársának egészségügyi állapotáról, de a felperes házastársa nem is szorult azonnali ellátásra. Az alperes nem sértette meg az Mt. 6. § (3) bekezdésében foglalt méltányos mérlegelés követelményét, hiszen nem volt tudomása méltányolható körülményekről, azaz tanú2 személyes körülményeiről, állapota súlyosságáról vagy a felügyelet indokoltságáról. Kizárólag arról volt tudomása, hogy tanú2 fogyatékos személy. Ezt erősítette meg tanú1, továbbá tanú4 tanúvallomása is. A felperes egyszer sem kérte a mentesítését a férje állapotára hivatkozva a munkavégzés alól. tanú6 tanúvallomása is azt támasztotta alá, hogy a csoporton belül csupán a házastársa fogyatékoságáról volt információ, egyebekről nem. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság okszerűtlenül jutott arra a következtetésre, hogy az alperes megsértette a méltányos mérlegelés követelményét.

[30] A felperes házastársa nem szorult azonnali ellátásra. Az elsőfokú bíróság ellentmondásba keveredett, mivel azt állapította meg, hogy az igazságügyi szakértő nem tudta kétséget kizáró módon megállapítani a lázas, hidegrázásos állapot okát és annak lefolyását. Sőt, a szakértő azt állapította meg, hogy tanú2 lázas állapota nem igényel a felperes részéről azonnali ellátást és felügyeletet. A per adatai alapján az sem bizonyított, hogy egyáltalán görcsrohamok jelentkeznek a felperes házastársánál, nem igazolt súlyos, orvosi beavatkozást igénylő esemény vagy következmény sem.

[31] Az elsőfokú bíróság a szakértői véleménnyel ellentétes súlyosan iratellenes megállapításokat tett a felperes házastársának egészségi állapotát és az emiatt indokolt felperesi közreműködést illetően. A szakértői véleményből az következik, hogy tanú2 esetében még a lázgörcs kialakulása sem igazolható az orvosi iratok alapján. Az viszont bizonyított, hogy ha bekövetkezik ilyen lázas állapot, elegendő a lázcsillapítás, amit tanú2 maga is meg tud oldani. Nincs szükség tehát a felügyeletére és nincs olyan objektív adat, ami ennek ellenkezőjét igazolná.

[32] Az a körülmény, hogy a szakértő szerint a testhőmérséklet extrém emelkedése súlyos, orvosi beavatkozást igénylő helyzetet is előidézhet, nem volt releváns, mivel egy ilyen helyzet bekövetkezésének általános, elvont lehetősége nem igazolta a felperesi érdeksérelmet. A szakértő mindezt csak feltételezte, hiszen világosan rögzítette, hogy nem állt rendelkezésre olyan orvosi adat, amely komolyabb komplikációk bekövetkezését, vagy akár ennek jövőbeni veszélyét igazolta. Az elsőfokú bíróság tehát a szakvéleménnyel ellentétes, teljesen téves és iratellenes megállapításokra jutott, kizárólag a felperes szubjektív előadásai és tanú2 tanúvallomása alapján. Nem szükségesnek, csupán célszerűnek találta, hogy a felperes azonnal haza tudjon menni, ami viszont lényeges különbség annak megítélésénél, hogy az alperes a mérlegelési jogkörét megfelelően gyakorolta-e. Mindezek miatt a kereset elutasításának volt helye, mert a felperes a házastársa egészségi állapotával összefüggő méltányos érdekei bizonyítására vonatkozó kötelezettségének nem tett eleget. A felperes érvelését gyengítette az a körülmény, hogy a tanúvallomások szerint a házastársa rendszeresen elkísérte az ügyfelekhez.

[33] Az utazási idő tekintetében az alperes kifejtette, az elszámolási hely megváltoztatása nem növelte volna aránytalan mértékben a felperes utazási idejét. Az elsőfokú bíróság tévesen értékelte a perbeli nyilatkozatát akként, hogy elismerte, az utazási idő a duplájára nőtt volna. Az átlagban 15 perccel meghosszabbodó menetidő a bírósági gyakorlatot figyelembe véve, nem tekinthető aránytalan sérelemnek. A felperes utazási ideje nem napi, hanem havi szinten lett volna mérhető és körülbelül egyórás menetidő időnövekedés történt volna. Az Mt. 6. § (3) bekezdése alkalmazása körében több bírósági döntés is alátámasztotta, hogy a napi egyórás utazási idő budapesti, Pest megyei viszonylatban nem tekinthető aránytalanoknak. A munkavégzés helyének az adott megyén belül történő megváltoztatása sem tekinthető aránytalan sérelemnek.

[34] Az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a felperes meg sem kezdte a munkáltató utasításának a teljesítését. Anélkül döntött a felajánlott elszámolási hely elutasításáról, hogy a valóságos utazási viszonyokról meggyőződött volna. A bírósági gyakorlat ugyanakkor elvárja a felek együttműködését az esetleges sérelmek csökkentése, orvoslása érdekében. A felperes munkaterülete városnév maradt volna, kizárólag elszámolás céljából tartozott volna más telephely és más vezető alá. Az alperes mindkét fél számára kedvező megoldásra törekedett, ezt erősítette meg tanú1 tanúvallomása is.

[35] Az alperes vitatta az egyenlő bánásmód megsértésével kapcsolatos ítéleti döntést is, mivel az elsőfokú bíróság helytelen ténybeli és jogi következtetéseket vont le, nem végezte el a diszkriminációs tesztet, a bizonyítással összefüggő sorrend téves alkalmazásával tett megállapításokat.

[36] A felperes nem szenvedett el hátrányt, nem állt fenn az Ebktv.-ben meghatározott védett tulajdonsága, nem alkotott más munkavállalókkal homogén csoportot,

semmilyen oksági viszony nem volt az általa elszenvedett hátrány és az állítólagos védett tulajdonsága között, az alperes intézkedése igazolható volt.

[37] A felperes az elszámolási hely megváltoztatásával nem szenvedett hátrányt, hiszen havonta legfeljebb egy órával nőtt volna az utazási ideje. Ez nem tekinthető valós hátránynak, olyan bagatell igény, amely valójában bírósági jogvédelmet nem indokolt. Jelen per tárgyát az azonnali hatályú felmondás képezte, ugyanakkor az elsőfokú bíróság az egyenlő bánásmód megsértését a munkáltató egyedi utasítása, egy munkáltatói aktus kapcsán vizsgálta. A per elbírálása szempontjából ez nem volt releváns, mivel legfeljebb az azonnali hatályú felmondás kapcsán lehetett volna értékelni az egyenlő bánásmód megsértését.

[38] A felperes nem rendelkezett védett tulajdonsággal, ennek fennállását nem is valószínűsítette. Férje egészségi állapota nem minősülhetett a felperes védett tulajdonságának, mivel a védett tulajdonság fogalma nem értelmezhető kiterjesztő módon. A hazai jogszabályi környezet és a töretlen bírósági gyakorlat alapján védett tulajdonság csak az egyén személyiségének, identitásának megváltoztathatatlan lényegét képező tulajdonság lehet. Ebből következően a felperes nem hivatkozhatott egy harmadik személy, azaz a házastársa fogyatékoságára, mint a saját védett tulajdonságára.

[39] Az elsőfokú bíróság téves jelentőséget tulajdonított a „Coleman” ítéletnek is, mivel az jelen perben nem volt alkalmazható, az ügyben releváns tényállás ugyanis több lényeges kérdésben eltért jelen ügy tényállásától. Az átsugárzó diszkrimináció fogalmát megszorítóan kell értelmezni, emiatt nincs lehetőség arra, hogy a munkavállaló a hozzátartozója védett tulajdonságára hivatkozzon. Átsugárzó diszkrimináció ugyanis csak kivételes feltételek mellett állapítható meg, adott esetben a felperes hozzátartozójának súlyos fogyatékosága, önellátásra képtelen állapota esetén, amennyiben nyilvánvaló a védett tulajdonság és a bekövetkezett hátrány közötti okozati kapcsolat. Ilyen feltételek azonban jelen perben nem valósultak meg. A felperes az Ebktv. 8. § g) pontján alapuló jogállítást nem tett. Keresetében az Ebktv. 8. § t) és b) pontjait jelölte meg, ebből következően az elsőfokú bíróság a kereseten túlterjeszkedve bírálta el ezt a kérdést.

[40] Az elsőfokú bíróság tévesen mellőzte a homogén csoport vizsgálatát is. A diszkrimináció szükségképpen összehasonlítást igényel, a felperes azonban nem állt összehasonlítható helyzetben más alperesi munkavállalókkal. Meghatározta a vele összehasonlítható helyzetben lévő személyek csoportját, de ilyen csoport fogalmilag nem képezhető, hiszen csak olyan személyekkel lehetett volna összehasonlítani, akik maguk is hasonló szerződésszegést követtek el. Jelen esetben azonban egy egyedi munkáltatói intézkedés volt a per tárgya és kizárólag ezzel összefüggésben volt vizsgálható a hátrányos megkülönböztetés megvalósulása.

[41] Nem volt oksági viszony az állítólagos hátrány és az állítólagos védett tulajdonság között, mivel az alperesnek nem volt tudomása a felperes férje konkrét

állapotáról, a részletekről csak a keresetindítást követően szerzett tudomást. A felperes ezzel kapcsolatban a kollégáinak sem mondott részleteket, amit a tanúk vallomása megfelelően alátámasztott. A tanúk vallomása semmilyen módon nem támasztotta alá az egyenlő bánásmód megsértésével kapcsolatos kereseti hivatkozásokat, hiszen a felperes házastársának állapota és a munkaviszony megszüntetése közötti összefüggést egyik tanú sem állította.

[42] Az elszámolási hely megváltoztatására irányuló döntés oka a felperes összeférhetetlen magatartása volt. Ezzel kapcsolatban az alperes kérte figyelembe venni tanú1 tanúvallomását, aki részletesen nyilatkozott a felperessel kialakult konfliktusra, amiből megállapítható volt, hogy a felperes megkérdőjelezte a felettese vezetői kvalitásait, nem fogadta el a döntéseit és nem is mutatott nyitottságot azok végrehajtása iránt. A felperes egyébként nem vitatta a kialakult konfliktust.

[43] Megállapítható volt, hogy az alperes intézkedését valós, észszerű indokok motiválták, vagyis az Ebktv. 7. § (2) bekezdés b) pontja értelmében annak a tárgyilagos mérlegelés szerint az adott jogviszonnyal összefüggő, észszerű indoka volt. A munkaviszonnyal közvetlenül összefüggő konfliktusok rendezését szolgáló munkáltatói intézkedés nem sértette az egyenlő bánásmód követelményét, hiszen a felperes magatartása akadályozta a zökkenőmentes munkavégzést.

A felperes fellebbezési ellenkérelme

[44] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az alperes valótlanul állította a fellebbezésében, hogy összeférhetetlen volt, nem teljesítette a felettese utasításait, bomlasztotta a közösséget, illetve nem tett eleget a rendelkezésre állási kötelezettségének. Az alperes mindezt a perben nem bizonyította, ugyanakkor az alperesi tanúk és az alperesi Jogi Osztály képviselője sem tudott magyarázatot adni az áthelyezés valódi okára. Ezzel szemben a felperes minden alkalommal hangsúlyozta, hogy a házastársa ápolása miatt nem tudja vállalni, illetve felvenni a munkát az alperes által közölt feltételekkel, ami nem azonos azzal, hogy nem állt szándékában eleget tenni a munkáltató utasításának. A bomlasztó magatartás sem bizonyított, figyelemmel arra is, hogy a korábbi felettese idejében a felperes csapata volt a legeredményesebb.

[45] Az alperes kimerítette a rosszhiszemű pervitelt azzal, hogy az elsőfokú eljárásban ragaszkodott az igazságügyi orvosszakértő kirendeléséhez, majd a kirendelt szakértőhöz nem intézett kérdést, a fellebbezésében pedig a szakértői bizonyítást kifogásolta.

[46] A fellebbezésében az alperes valótlanul és a per adataival ellentétesen állította, hogy nem volt tisztában a felperes személyi körülményeivel, férje állapotával. Ezzel szemben a felperes már a munkaviszonya létesítésekor közölte, hogy csak négyórás részmunkaidőben tud munkát vállalni a férje ápolása miatt. Ezt a felvételi beszélgetésen az akkori csoportvezető

Munkatárs¹, továbbá a területi vezető Munkatárs² tudomásul vették. Ez a kérdés a senior pozícióba való jelölésnél is szóba került. Ezen kívül tanú⁴, tanú¹, továbbá a HR Osztály vezetője és a Jogi Osztály vezetője személyesen is ismerték a felperes házastársát. A felperes az áthelyezéssel kapcsolatos egyeztetéseken minden alkalommal közölte, hogy a férje ápolása miatt nem tudja elfogadni a munkáltató ajánlatát. A személyes körülményeket tanú² alperesi vezérigazgatónak címzett levele is tartalmazta. Az alperes tehát már a pert megelőzően minden lényeges információval rendelkezett.

[47] Az a körülmény is okirattal bizonyított, hogy tanú² fokozott ápolást igénylő, fogyatékos személy, önellátásra nem alkalmas. Ezzel szemben az alperes tévesen hivatkozott a fellebbezésében az orvosszakértői vélemény egyes részleteire, hiszen a szakértő személyes vizsgálat hiányában csak az orvosi dokumentumok alapján alkothatott véleményt. Mivel a lázas állapottal járó rosszullét rendszertelenül jelentkezik, a szakértő ezen állapot körülményeiről nem tudott meggyőződni, ezért általánosságban nyilatkozott a magas lázzal járó állapotokról, amit az elsőfokú bíróság helytállóan értékelt.

[48] Annak is téves jelentőséget tulajdonított az alperes a fellebbezésében, hogy a felperest a házastársa néhány alkalommal a munkavégzés során is elkísérte. A felperes ugyanis nem állította, hogy a házastársa mindig rosszul van és bizonyos esetekben biztonsági okokból is célszerű volt, ha valamely családtag elkísérte.

[49] Az alperes rosszhiszemű perbeli magatartását támasztotta alá, hogy az elszámolások és az oktatások gyakoriságával kapcsolatban alaptalan kijelentéseket tett. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hetente egyszer elszámolás, havi átlagban egy-két alkalommal oktatás és értekezlet céljából kellett megjelenni az elszámolási helyen. Az alperes tudott arról, hogy mielőtt választ adott a munkáltatói ajánlatra, saját költségén, szabadidejében, csúcsidőn kívül bejárta az új útvonalat. Meggyőződött a többlet utazási időről és ez alapján utasította vissza a munkáltatói ajánlatot. A fellebbezési ellenkérelemhez mellékelte adatok pedig háromszoros utazási időt támasztanak alá, tehát ezzel kapcsolatban is helyes következtetésekre jutott az elsőfokú bíróság.

[50] Az alperes sértő következtetésekre jutott az EUB ítélete alapján azzal kapcsolatban, hogy milyen bensőséges kapcsolat lehet egy házaspár tagjai között, szemben egy anya és a gondozásra szoruló gyermeke viszonyával. Ugyanakkor a fellebbezés önmagának is ellentmond, hiszen a felperes okiratokkal igazolta a házastársa, azaz hozzátartozója súlyos fogyatékoságát, önellátásra képtelen állapotát, továbbá a védett tulajdonságot, a felperest ért hátrányt és az oksági kapcsolat is nyilvánvaló volt.

[51] Az összehasonlítható homogén csoportnak nem volt jelentősége, hiszen kizárólag a felperest bocsátották el az alperestől, más személyt sem addig, sem azt követően nem akartak áthelyezni, amint erre az elsőfokú bíróság helyesen utalt az ítélet indokolásában.

A felperes sértőnek találta a családfői mivoltával kapcsolatos fellebbezésben tett kijelentéseket is.

[52] tanú5nek nemcsak a felperessel, hanem mindenkivel konfliktusa volt, ugyanakkor az alperes semmilyen konkrét, az áthelyezésre okot adó problémát nem bizonyított és nem is nevezett meg az elsőfokú eljárás során. Nem igazolta az áthelyezés valódi okát. Az elsőfokú bíróság helyesen tulajdonított jelentőséget tanú6 tanúvallomásának, amelyet az alperes sem vont kétségbe. A tanú vallomása alátámasztotta a felperesi állításokat, azokkal szemben az alperesi tanúk vallomása sem tartalmazott releváns tényeket, adatokat, hiszen közvetlenül a felperesre vonatkozó konkrétumokat nem jelöltek meg. A munkahelyi konfliktus forrása bizonyítottan nem a felperes volt. A távozásával sem javult a teljesítmény és a munkahelyi hangulat. Nem tisztázta az alperes, hogy a csoportvezető milyen módon, a szolgálati utat betartva kezdeményezte-e a felperessel kapcsolatos probléma megoldását és azt miben jelölte meg. A felperesnek pedig lehetősége sem volt mindezekre reagálni.

[53] A felperes pénzbírság alkalmazását kérte az alperessel szemben. A perben olyan tényeket állított, amelyekről bebizonyosodott, hogy valótlanok, továbbá olyan tényeket elhallgatott, amelyekről tudnia kellett, hogy azok a per eldöntése szempontjából lényegesek, amikor azt közölte nem tudott a felperes házastársa állapotáról, arról csak a perben szerzett tudomást. Az alperes továbbá alaptalanul hivatkozott valamely bizonyítékra és felesleges költségeket okozott, mivel az igazságügyi orvosszakértői bizonyítást az elsőfokú eljárásban szükségesnek találta, de a fellebbezésében már jogellenesnek minősítette.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[54] Az alperes fellebbezése alapos.

[55] Az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, az alapján a tényállást helyesen állapította meg, a másodfokú bíróság azonban a megállapított tényekből eltérő következtetésekre jutott, ami kihatott az érdemi döntésre.

[56] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül, ezért nem érintette a sérelemdíj és a 2017. december 19. és 2018. március 17. közötti időszakra előterjesztett elmaradt munkabér iránti keresetet elutasító ítéleti rendelkezéseket.

[57] Az elsőfokú bíróság a munkaszerződés tartalmára tekintettel helyesen állapította meg, hogy a Közép-magyarországi üzleti egységen - azaz területen - belül az alperes egyoldalú döntésével, munkaszerződés módosítás nélkül jogszerűen módosíthatta az

elszámolás helyét. Intézkedésének korlátját az Mt. 6. § (3) bekezdése szerinti méltányos mérlegelés követelménye képezte. Az elsőfokú bíróság az Mt. 78.§ (1) bekezdése a) pontja alapján helyesen állapította meg, hogy a felperes a munkaviszonnyal összefüggő lényeges kötelezettségét szándékosan szegte meg, amikor a munkavégzés helyére vonatkozó munkáltatói utasítást megtagadva nem kezdte meg a munkát a Budapest, XX. kerület, utcanévi úti elszámolási helyen.

[58] Az elsőfokú bíróság a kötelezettségzegés jelentős volta körében az előbbiekre tekintettel indokoltan vizsgálta az Mt. 6.§ (3) bekezdésében meghatározott méltányos mérlegelés követelményének megtartását.

[59] Az Mt. 6. § (3) bekezdése értelmében a teljesítés módjának egyoldalú meghatározása a munkavállalónak nem okozhat aránytalan sérelmet. Az alperes a munkavégzési hely, azaz az elszámolási hely egyoldalú meghatározása alapjául a felperes és a közvetlen vezetője között hosszú ideje húzódó, személyes konfliktust jelölte meg. Ezt a tarthatatlanná váló vezető-beosztotti viszonyt nem csak az alperes állította, mivel azokat a felperes sem vitatta a perbeli nyilatkozataiban. Az abban játszott szerepére hivatkozott eltérően azt állítva, hogy nem ő okozta a konfliktust, illetve semmilyen módon nem vitatta a felettese döntéseit, kompetenciáját. A felperes ugyanakkor nem cáfolta tanú4 vallomását, aki több alkalommal kísérelte meg a tanú1 és a felperes közötti problémák rendezését, azonban ez nem vezetett eredményre. A konfliktus jelentőségét alátámasztotta a felperes házastársa által, a vezérigazgatónak írt levél tartalma is. Az elsőfokú bíróság azt vizsgálta, hogy a konfliktusnak kizárólag a felperes volt-e az okozója, ezzel szemben a munka megszervezéshez, a gördülékeny munkavégzéshez kapcsolódó munkáltatói érdekek volt kiemelt jelentősége. tanú6 tanúvallomása a felperes természetét, viselkedését illetően az előbbieken okán nem tette kétségessé azt a felperes által sem vitatott tényt, hogy állandó konfliktusa volt a felettesével. A konfliktus mibenlétét illetően is rendelkezésre álltak konkrét adatok a perben. tanú5 tanúvallomása (24.M.70.703/2020/32.jegyzőkönyv 4-5. oldal)) kellően konkrét volt és a Pp. 166.§ (1) bekezdése értelmében a felperes előadásával szemben bizonyítéknak minősült. A tanú előadta, hogy a felperes kétségbe vonta a vezetői képességeit és mások előtt kétségbe vonta a döntéseit. Az a körülmény, hogy tanú6 ilyen esetet nem tapasztalt, nem cáfolja a tanú által elmondottakat. tanú4 konkrétumokat nem adott elő, de arra határozottan emlékezett, hogy egyeztetett a felperessel és felettesével a helyzet megoldásáról.

[60] A hatékony, konfliktusmentes munkavégzés biztosítása érdekében az alperes tehát jogszerűen dönthetett a felperes elszámolási helyének megváltoztatásáról. Megállapítható volt továbbá, hogy a munkáltatói intézkedés nem okozott a felperesnek aránytalan sérelmet, ezért az utasítás teljesítését alaptalanul tagadta meg.

[61] A felperes a mindennapi munkáját, a munkaideje túlnyomó részét a városnévi ügyfélkörrel kapcsolatos feladatai ellátása érdekében városnéven látta el. Az alperes perben vitatott utasítása a városnévi munkavégzést nem érintette, az kizárólag a heti elszámolásra és az értekezletek, oktatások helyszínére vonatkozott, ami heti viszonylatban átlagban 1 óra, oktatások értekezletek esetében havi 1-2 óra időtartamot jelentett. Lényeges továbbá, hogy tanú1 felperes által nem vitatott tanúvallomása szerint ezekre mindig a munkavállalóval

történt egyeztetés szerinti időpontban került sor. A munkavégzés helyének megváltoztatására vonatkozó bírósági gyakorlat, a konkrét ügyekben hozott ítéletek, tehát erre figyelemmel voltak alkalmazhatóak. Az alperes fellebbezésében megjelölt jogerős ítélettel elbírált ügyben (Fővárosi Ítéltábla 1Mf. 31.221/2021/6.) az érintett munkavállaló munkavégzési helye és az emiatt napi szinten 1 órával megnövekedő utazási idő, az egyéb körülményekre is figyelemmel, nem tette lehetővé a munkáltatói utasítás jogszerű megtagadását. Jelen jogvitában nem is napi, hanem havi szinten volt mérhető az utazási idő növekedése, ami kizárólag azokat a munkanapokat érintette, amikor elszámolás, képzés, illetve értekezlet céljából kellett az alperes által kijelölt telephelyen megjelenni. Az elsőfokú bíróság ezzel összefüggésben a konkrét időtartamokat nem vette figyelembe, csupán annak növekedése mértékét vonta értékelése körébe, továbbá nem értékelte a telephelyre utazás gyakoriságát sem. A felperes esetében ugyanis havi szinten 1-2 órában, heti szinten legfeljebb fél órában mérhető plusz utazási idő olyan elenyésző időtartam, ami nem tette lehetővé a munkáltatói utasítás megtagadását.

[62] Az ítéltábla az elsőfokú bíróságétól eltérő következtetésre jutott a felperes érdeksérelmét illetően is, mivel a házastársa ellátásával, gondozásával kapcsolatos releváns tényeket nem bizonyította. Tény, hogy tanú2 fogyatékos személy, amelynek okán a felperes ápolási díjban részesül. Az orvosszakértői vélemény tartalmazta, hogy - a keresetben hivatkozott - magas lázzal, hidegrázással járó állapotokat a háziorvos a beteg elmondása alapján rögzítette, orvosi beavatkozásra ilyen esemény miatt egyszer sem került sor. Az orvosi iratokban lázgörcsös állapotot nem tüntettek fel a kezelőorvosok, ezért a perben kirendelt orvosszakértő azt állapította meg, objektív, orvosi iratok nem támasztották alá tanú2 lázas, hidegrázásos állapotai tényét, gyakoriságát, lefolyását, kezelésének módját, adott esetben veszélyességét. Az elsőfokú bíróság szakkérdésnek tekintette a felperes házastársánál rendszertelenül előforduló magas lázzal, hidegrázással járó állapotok vizsgálatát és helytállóan rögzítette, hogy a perben kirendelt szakértő objektív orvosi dokumentáció hiányában nem tudta megállapítani tanú2 rosszulléteinek tényét, illetve a felperes közreműködésének indokoltságát. Tények hiányában pedig nem volt jelentősége a szakértő magas lázzal kapcsolatos érvelésének, hiszen az általános orvosi tapasztalatokon és nem tanú2 konkrét állapotának elemzésén alapult.

[63] Közvetlen észlelésen alapuló orvosi dokumentáció nem állt rendelkezésre. Az orvosszakértői kompetenciába tartozó kérdések aggálytalan bizonyítására a Pp. 177.§ (1) bekezdése ellenére tanú2 tanúvallomása és a felperes nyilatkozata nem volt alkalmas. A felperes előadása és házastársa tanúvallomása alapján mindössze azt lehetett megállapítani, hogy tanú2nak időnként felmegy a láza és hidegrázása van, ilyenkor a felperes mellette van, figyel. Amennyiben pár óra elteltével nem megy le a láz, lázlehúzó bevitelére kerül sor. Mindezek alapján azonban nem bizonyított, hogy a házastársa állapota a felperes azonnali megjelenését indokolja és emiatt nem tartózkodhat munkavégzés céljából átlagban heti egy-két órás időtartamban 20-30 perc távolságra az otthonától.

[64] Az ügy megítélésekor jelentősége volt annak, az alperes a felperes munkaterülete változatlan hagyása mellett rendelte el a Budapest, XX. kerületi elszámolási helyet többszöri egyeztetést követően, mely során a korábbi döntésén, vagyis a XVIII. kerületi elszámolási helyen a felperes hivatkozásai alapján változtatott. Az alperes annak is

kellő indokát adta, hogy a vezetőváltás az városnévli telephelyen az esetleges helyettesítések során ismételten felmerülő konfliktusos helyzet miatt nem volt megoldható. A kifejtettek alapján az alperes bizonyította, lényeges érdeke volt a felperes elszámolási helyének, illetve a közvetlen felettes személyének a megváltoztatása. A felperes aránytalan sérelem hiányában nem volt jogosult a munkáltatói intézkedés teljesítését megtagadni, az Mt. 54.§-ára is figyelemmel ezért minősített kötelezettségszegése megalapozta az alperes azonnali hatályú felmondását.

[65] Az ítéltábla nem találta megállapíthatónak az egyenlő bánásmód megsértését sem. A felperes keresetében – a jogszabályhely megjelölésétől függetlenül – tartalmában átsugárzó diszkriminációra hivatkozott a fogyatékos házastársára tekintettel, amire az elsőfokú ítéletben is hivatkozott állásfoglalás értelmében lehetőség van. A perben bizonyítást nyert, hogy a munkáltató intézkedésében nem játszott szerepet az, hogy a felperes házastársa mozgássérült.

[66] A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján azt lehetett megállapítani, hogy az alperes a felperes házastársára vonatkozó egyértelmű közlését követően változtatott a döntésén az elszámolási hely tekintetében, garantálva, hogy a városnévi ügyfélkör, vagyis a felperes mindennapi munkavégzési helye változatlan marad. Az alperes tehát a felperes körülményeit is figyelembe vette, ezért nem lehetett megállapítani, hogy a felperes a házastársa fogyatékosága miatt részesült kedvezőtlen bánásmódban. Az alperesnek nem kellett igazolnia a perben, hogy miért nem a felperes felettesének ajánlottak más munkavégzési helyet, továbbá azt sem, miért találták kedvezőbbnek az eredeti XVIII. kerületi telephely helyett megjelölt XX. kerületi telephelyet, mivel az alperes eljárása a közvetlen felettséssel kialakult konfliktushelyzet megszüntetésével és nem a felperes házastársa állapotával, helyzetével volt összefüggésben. Mindezt a tanúvallomások egyértelműen alátámasztották.

[67] Az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, azonban eltérő jogi álláspontja okán nem vizsgálta a joggal való visszaélés kérdését. Az Mt. 7.§ (1) bekezdése megsértése nem volt megállapítható, figyelemmel a joggal való visszaélés tilalmának megsértésével kapcsolatos munkaügyi perekben felmerült egyes kérdésekről szóló 5/2017. (XI. 28.) KMK véleményben foglalt bizonyítási szabályokra is. A felperes azt állította, hogy a felettese, tanúl személyes bosszújának következménye volt az elbocsátása. Ezen állítását a felperesnek kellett bizonyítania a Pp. 164.§-a alapján, azonban ennek ellenkezője nyert bizonyítást. tanúl tanúvallomása (32. ssz. jegyzőkönyv 4-5. oldal) azt igazolta, nem ő kezdeményezte az azonnali hatályú felmondás kibocsátását, még az elszámolási hely megváltoztatásának lehetősége sem volt ismert a számára. Az azonnali hatályú felmondást, illetve az áthelyezésre irányuló döntést nem a felperes közvetlen felettese hozta meg. Az alperes továbbá olyan megoldásra törekedett, ami mindenki számára megfelelő. Az elszámolási helyre vonatkozó utasítás célja ugyanis a közvetlen felettséssel fennálló konfliktusos helyzet megszüntetése volt. A felperes az alperesi utasítást alapos indok nélkül megtagadta és a munkavégzési kötelezettségének nem tett eleget, ezért és nem bosszú okán került sor a munkaviszony megszüntetésére. Az együttműködési kötelezettség körében értékelni kellett, hogy az alperes több egyeztetést is kezdeményezett, változtatott az eredeti elképzelésén, a városnévi munkavégzési helyet és az ügyfélkört nem érintette, többször is

felhívta a felperest az utasításnak megfelelő munkavégzésre. Mindezekre figyelemmel a joggal való visszaélés nem volt bizonyított.

[68] Az ítéltábla a fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 253.§ (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.

[69] A kereset elutasítására tekintettel a Pp. 77.-78.§-ai alapján perköltségre vonatkozó rendelkezés megváltoztatása is indokolt volt. Az alperes a 2022. május 10-én kelt beadványában a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2.§ (1) bekezdése alapján 10.845.519 forintban határozta meg a perköltség igényét. A másodfokú bíróság ezt az összeget az IM rendelet keresetlevél előterjesztésekor hatályban volt 2.§ (2) bekezdése alkalmazásával eltúlzottnak találta mert – bár a per hosszadalmas volt és az alperesi képviselő idő- és munkaigényes beadványokat terjesztett elő és részt vett a tárgyalásokon - az általa felszámított igen jelentős összeg nem állt arányban a pertárgyértékkel (10.523.800 forint) és a perbeli cselekményekkel sem. A másodfokú bíróság ezért 1.500.000 forintban határozta meg az alperes első- és másodfokú együttes perköltségét, mely során figyelembe vette a Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf. 20.304/2019/6. számú végzésében meghatározott összeget is.

Záró rendelkezések

[70] A felperest munkavállalói költségkedvezmény illette meg a Pp. 358/B.§-a alapján, ezért a pervesztése okán őt terhelő le nem rótt eljárási és fellebbezési illetéket, továbbá a szakértői költségeket a jelen perben alkalmazandó, a költségmentességről a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.-14.§-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2022. december 15.

dr. Orosz Andrea s.k.

dr. Laczó Adrienn Lilla s.k.

dr. Szalai Beatrix s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

...